

Polsko nás dohání ve všech směrech. Někde už je dokonce dál než my

29.7.2024 - Vladimír Pikora | PROTEXT

Kdo za to může?

Lidé často poukazují na to, jak je možné, že Poláci během pár let výrazně zlepšili dálniční síť. U nás se také zlepšuje, ale z Prahy do Lince se po dálnici stále nedostanu apod. Rozdíl ve výstavbě je až moc markantní.

Já si myslím, že za tím stojí několik faktorů, které se špatně kvantifikují. Tím prvním je můj dojem, že u nás se kradlo z evropských fondů více než jinde.

Pamatuji si, jak jsem v roce 2005 vedl ve Volksbank oddělení evropských fondů. Všichni se tehdy nestačili divit, proč jsou evropské peníze tak složité a proč je tolik operačních programů. Tehdy se mezi lidmi šušalo, že čím více to bude komplikované, tím méně tomu bude někdo rozumět a tím se bude lépe krást. Asi těžko získáme tvrdá data, abychom to dokázali. Nicméně mně to tak do sebe zapadá.

Evropské fondy jsme podle mě promrhali. Kdybychom měli jen jeden program, a to dálnice, hůř by se podle mně kradlo a ty dálnice by tu byly. Místo toho máme rozhledny v údolí. Jednoduchý argument, který se špatně vyčísľuje, ale jako argument ho moc neslychám.

Druhý silný argument, který opět neslychám, je to že od dob Pavla Mertlíka, jsme nikdy neměli ve vládě národohospodáře. Od jeho dob neměli naši ministři financí větší předpoklady stát se dobrými ministry. Jestli se mylím, tak byl tak neviditelný, že si na něj nevzpomenu.

Ve vládě chybí ekonomové

Zhruba dvacet let nám tedy ve vládě chybí někdo, kdo by ukazoval makroekonomický směr, který by přežil dva roky. Nebyl tu nikdo s větší národohospodářskou vizí, který by řekl: *"Ted' budeme dělat dva roky toto, pak dva roky toto, abychom následně mohli udělat toto a pak za deset let byli tady."* Nebyl tu nikdo, kdo by dokázal následující vládu přesvědčit, že to, co udělal, není třeba hned po nástupu do funkce zničit, protože to je rozumné.

Dvacet let se nám tady zhoršují veřejné finance

Místo toho jsme zažívali různé experimenty, které nakonec skončili zase vyšším zadlužením. Systematické přebytky rozpočtu tu měl naposledy Václav Klaus, což už je skoro třicet let.

Pomalé zadlužování skončilo covidem, který zdvihl všechna myslitelná i nemyslitelná stavidla, aby nakonec rostl dluh jak blázen. Bohužel konec covidu nepřinesl výrazné zlepšení. Trend zadlužování trvá, takže se aktuálně zadlužujeme hned po Slovácích nejrychleji. Pikantní na tom je, že podle vlády letos porosteme. Tak velký dluh za růstu ekonomiky? To nejde nějak dohromady.

Poláci nás dohnali ve mzdách

A za těchto okolností na nás vypadává pro někoho překvapující zpráva, že polské hrubé mzdy jsou už vyšší než české. Lidé žasnou. Jak to ti Poláci zase dokázali?

Dobře, víme, že nám tu dvacet let chybí řízení. Víme, že se u nás asi chytře kradlo. Polsku se za tohoto podhoubí pochopitelně lépe roste. Mzdy jsou v Polsku ale specifické. Špatně se to s námi porovnává.

Poláci utíkají za mzdou

Znám poměrně dost Čechů, kteří žijí v Čechách, ale pracují pár kilometrů za hranicemi. Takže domluvit se česky na německé části Šumavy, není žádný problém. Tam snad skuteční Němci ani nepracují.

Nicméně zkuste to samé říct o Nizozemí, Dánsku, Švédsku. Tam Čechů moc neznám. Přitom tam mají proti nám špičkové platy. Prostě Češi jsou ochotni za práci dojíždět, ale nestěhují se. To o Polácích se to říct nedá. Ti jsou všude a hezky si vzájemně pomáhají, aby se jim tam žilo lépe.

Jinými slovy, v Polsku je reálný tlak na mzdy. Nezaplatíš dost, jdu do ciziny. Tato výhrůžka funguje. U nás je sice také nízká nezaměstnanost, ale o vyšší mzdy si moc říct neumíme. Volná místa, kde vás vezmou hned, jsou totiž tam, kam Češi obvykle nechťejí.

Navíc si Polsko prošlo pěknou vlnou populismu, která neskončila s minulou vládou, a tak nerostou mzdy jen v podnikatelské, ale hlavně nepodnikatelské sféře, kde jsou opravdu silné odbory.

Například mzdy učitelů byly letos zvýšeny o neuvěřitelných třicet procent. Minimální mzda je proti nám také zhruba o třetinu vyšší atd. Tedy tam, kam dosáhne vláda, rostou mzdy moc pěkně. Otázkou je, jestli tomu odpovídá i produktivita práce. Podle mě ne. Nedivil bych se proto časem vyšší inflaci.

Proč to u nás nejde?

Protože u nás sice nadáváme, ale jsme dlouhodobě podstatně více rozpočtově odpovědní než Poláci. Proto mají Poláci zase o kus vyšší státní dluh než my. Z cizího se prostě snadno rozdává. Nikdo tedy nemůže mluvit o posledních vládách jako o pravicových. To je jen záměna slova pravicový a konzervativní.

Navíc průměrná mzda je pofidérní indikátor

Začneme tím, že některé profese jsou globálně proslulé tím, že je u nich mzda mnohem nižší než příjem. Jinde mají zase různé podstatné benefity (automobilky – levnější auta pro zaměstnance, dopravní podniky – nulové jízdné pro zaměstnance a jejich rodiny, zlevněné dovolené apod.), což má nakonec na celkové příjmy velké dopady. Průměr tak musí být zkreslený.

Podobné to je s daněmi. Daňové systémy jsou tak komplikované, že má každý jiné daně.

A to je zase v Polsku. Tam mají v průměru vyšší daně, takže reálně mají méně než my atd. Tím je najednou závěr statistik úplně jiný.

Nicméně to není důležité. Důležitý je trend. Ten ukazuje, že nám Polsko ve všech směrech utíká. S ohromnou armádou, která je už větší než německá, se Polsko stalo regionální mocností. Proto bude špatné veřejné finance zvládat lépe než země, o nichž nikdo neslyší. U těch se o dluhopisy investoři bojí mnohem více, než u zemí, které mají globální kredit.

Investiční skupina CFG | 10 let na finančním trhu v ČR

Skupina CFG funguje na českém finančním trhu přes 10 let. Poskytuje kvalitní servis investorům, emitentům, klientům a partnerům. Konsolidovaný obrát celé skupiny je 94 mil. Kč, má přes 1500

investorů a 360 mil. Kč aktiv. Provozuje také portál Dluhopisomat.cz nejlépe hodnocený dluhopisový inzertní portál v ČR.

Vladimír Pikora, hlavní ekonom skupiny CFG a.s.

Mobil: + 420 776 888 228; **E-mail:** vladimir.pikora@cfg.cz

Investiční skupina CFG | 10 let na finančním trhu v ČR

Skupina CFG funguje na českém finančním trhu přes 10 let. Poskytuje kvalitní servis investorům, emitentům, klientům a partnerům. Konsolidovaný obrat celé skupiny je 94 mil. Kč, má přes 1 500 investorů a 360 mil. Kč aktiv. Provozuje také portál Dluhopisomat.cz nejlépe hodnocený dluhopisový inzertní portál v ČR.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/polsko-nas-dohani-ve-vsech-smerech-nekde-uz-je-dokonce-dal-nez-my/2548990>